

ЗАМАН

Газета издається на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: smikbr.ru/zaman

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къырал жумушла

«Россей – Ислам дуня» форумну чегинде КъМР-ни Башчысы Казбек Коков Россейде экономика эмда илму-технология байламлыкъланы халкъла аралы уллу кърмючю бла шагъырейленгенди. Мында башха-башха къыралланы къырал структураларыны бла бизнес-бирлешмелерини келечилерини араларында эки жанлы ушакъла бардырыладыла, бирикген жангы проектле жаратыладыла, жангычы оюмла эмда ишчи байламлыкъла жаны бла сынамны туура этю жумушла къраладыла. Инвестиция къолайлыкъ эмда технологияла, уллу бизнес чыгарган абериле, гиче эм орта предпринимательствону субъектлери да къргозюледиле.

Кърмючю майданларында регионну оноучусу «Татарстан Республиканы промышленный кластери» ассоциацияны правленини таматасы Сергей Майоров бла тубешу бардырганды.

«Бизни республиканы аллында промышленный бөлүмде айныуу алгъадан болдурурча борч салынылды. Болгъан предпритияланы жангыртуу жаны бла ишлейбиз. Андан сора да, алгъын кезиуледе тохтап тургъан производстволаны жангъдан ишлетирге къолубуздан келгенди. Ассоциацияны келечилерини жетишимли сынамлары бек хайырлы боллукъду», – деп белгилегенди Казбек Коков.

Андан сора да, кърмючю чеклеринде республиканы Башчысы ЭНЭЛТ къауумну гибрид энергоустановкасыны ишини юлгюсю бла да шагъырейленгенди, анда электроэнергияны чыгарыуу эни амаллары къргозюледиле.

– Къабарты-Малкъарда гиче электроэнергетика алчы инвестициялы ызладан бириди. Мында да байламлыкъ жюрюторча онгла боллукъдула, – деп чертгенди Казбек Коков.

Магъаналы ушакъла къраладыла, ахшы сынамны да туура этедиле

Жазылыу-2024

Юйюбюзню сыйлы къонагъы

Ишчи кюнюмю асламысында «Заман» газетни бетлерине къараудан башлайма. Анда жюрегим жаратхан статьяла, билдириуле да табама. Фахмулу адамларыбызны, уста врачларыбызны, хурметли устазларыбызны, дагъыда спорт, маданият, башха жаны бла да атларын айтдыргъанланы юслеринден окъусам, къууанама. Юйюбюзде да «Заман» газетни аладыла, окъуйдула. Кесими таныгъанлы, ол бизни юйде багъалы къонакъды.

Ана тилими бек сөөме. Газетибиз а аны бютюн терен билирге уллу себеплик этеди.

Бир кесекден «Заман» кесини 100-жыллыгъын белгилерикди. Аны бла байламлы анда ишлегенлени къызыу алгъышлайма, алагъа чыгъармаларында жангы жетишимле тежейме. Ана тилде чыкъгъан газетибизни да ёмюрю узакъ болсун, халкъына мындан ары да кеп жылланы къуллукъ этгенлей турсун!

ЧЕЧЕНЛАНЫ Джамиял,

Черек районну администрациясыны башчысыны биринчи орунбасары.

БИЗНИ ИНДЕКСИБИЗ – П5893

Маданият

Нальчикде – гаражалы кинофестиваль

Нальчикде «Кинокавказ-2024» деген 4-чю Шимал-Кавказ жаш тёлю кинофестиваль ишин бардырады. Аны къууанчы ачылууу Искусстволаны Шимал-Кавказ къырал институтунда болгъанды.

Фестивальгъа къатышханланы алгъышлай, КъМР-ни Правительствоосуну Председателини орунбасары **Марат Хубиев** быллай къырал магъаналы ишни бизни республикада бардырыуу сылтауу аны алапат табигъаты эмда адет-тёрелери бла байламлы болгъанын чертгенди.

Жюриге да бек уллу иш тындырыргъа тошеригин айтханды оноучу. Ала 400-ден сайланган 50-ден артыкъ фильмге къарарыкъдыла.

Фестивальны ачылуунда дагъыда Искусстволаны Шимал-Кавказ къырал институтуну ректоруну къуллугъун толтургъан Рахайланы Анатолий, жюрини таматасы, С.А.Герасимов атлы ВГИК-ни кинону бла телевиденияны режиссерла-

рын хазырлагъан курсуну башчысы Виталий Калинин эм башчала сёлешгендиле.

Къууанчы Къабарты-Малкъарны белгилли артистлери жырлап, тепсеп, бютюн жарыкъ этгендиле.

Ол кезиуде уа «Восток» кинотеатрда конкурс фильмлени къргозтюку бара эди. Юч кюнню ичинде битеу да Россейни 17 регионундан бла тыш къыралладан тюрюлю-тюрюлю чыгъарма ишле къргозтюлюкюде.

Форумну кезиуонде дагъыда «төгерек столла», мастер-классла, тубешуиле бла лекцияла боллукъдула.

18 майда уа фестивалыны эсеплери чыгъарылыкъдыла. Хорлагъанланы саугъалау а Огъары Малкъарда ётерикди.

Байламлыкъла

Халкъ жырла, макъамла сакълагъан жууукълукъ
3 бет

Юйюрюню жылы-2024

Сюймеклик эмда хурметлик
9 бет

Ууаз

Аталары сауда ёксюзле
10 бет

Илму

Къарачай-малкъар элберлени жюрютюлюу энчиликлери
11 бет

Баш кюн, хычауман ай, 20

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like 1 КАНАЛ, РОССИЯ 1, ТВИЦ, and ОТР.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like ПРАВИЛ, ИТВ, and ОТР.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ, СКАНАЛ, and РОССИЯ 1.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ, МПР 24, and РОССИЯ 1.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ 1, МПР 24, and РОССИЯ 1.

Геурге кюн, хычауман ай, 21

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like 1 КАНАЛ, РОССИЯ 1, ТВИЦ, and ОТР.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like ПРАВИЛ, ИТВ, and ОТР.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ, СКАНАЛ, and РОССИЯ 1.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ, МПР 24, and РОССИЯ 1.

Table with 2 columns: Time and Program Name. Includes sections like РОССИЯ 1, МПР 24, and РОССИЯ 1.

«РОССИЯ-ГТРК «Къабарты-Малкъар»

Table with 4 columns: Time, Program Name, and other details. Includes sections like ПОНЕДЕЛЬНИК, ВТОРНИК, and РОССИЯ 1.

Байрым кюн, хычауман ай, 24

1 КАНАЛ

05.00 «Доброе утро»
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.20 «Модный приговор» (0+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России
09.55 О самом главном (12+)
11.00, 14.00, 16.00, 20.00 Вести

ТВЦ

06.00 «Настроение»
08.25 Х/ф «Я ИДУ ТЕБЯ ИСКАТЬ. ПРИТВОРСТВО» (16+)

12.35 Х/ф «Я ИДУ ТЕБЯ ИСКАТЬ. АТЕЛЬЕ» (16+)
14.50 Город новостей» (16+)
15.00 Х/ф «Я ИДУ ТЕБЯ ИСКАТЬ. ДОЛГО И СЧАСТЛИВО» (16+)

НТВ

04.50 Т/с «УЛИЦЫ РАЗБИТЫХ ФОНАРЕЙ» (16+)
06.30 Х/ф «Утро. Самое лучшее» (16+)

ОТР

06.00 «Новости. Утро. 1КБР» (16+)
06.10 «Служба 02 сообщает...» (16+)

06.20 «О моем рассказите отце...» Герой Советского Союза Алим Байсултанов (12+)

СТРАНАЛ

05.00, 09.00, 13.00, 17.00 «Известия» (16+)
05.25 09.30 Т/с «ПОСЛЕДНИЙ МЕНТ-2» (16+)

00.10 «Они потрясли мир» (16+)
00.55 «Они потрясли мир» (16+)
01.45 Т/с «УСЛОВНЫЙ МЕНТ-3» (16+)

РОССИЯ К

06.30 «Пешком...»
07.00 Монолог в 4 частях
07.30 Д/ф «Шрифт Петра Великого»

МИР 24

06.00 «Новости. Утро. 1КБР» (16+)
06.10 «Служба 02» сообщает» (16+)

М. Кипова. Передача первая (12+)
08.00 «Новости. Утро. 1КБР» (16+)

08.10 «Анализ!» («Родной язык»). Телеаналитика (балк.яз.) (12+)

08.40 Ретроспектива. «По Кабардино-Балкарии» (12+)

17.00 «Новости 1КБР». Информационная программа (16+)

17.10 «Время и личность» (12+)
17.40 «Гъуазэ» («Ориентир»). Мастера спорта по вольной борьбе Ислам и Беслан Куховы (каб.яз.) (12+)

18.10 «Гуацэм фыццэ пылъц» («По труду и чести») (каб.яз.) (12+)

18.45 «Виз къйтханбыз!» («Мы вернулись!»). Концерт, посвященный Дню возвращения балкарского народа на историческую родину. Заключительная часть (балк.яз.) (12+)

19.30 «Новости 1КБР». Информационная программа (16+)

19.45 «Новости. ДШИ им. М. Кипова. Передача вторая (12+)»

20.35 «Шалгъуалэр мэгушыл». Юмористическая программа (каб.яз.) (12+)

20.45 «Лыгъэ шалпэ лы икълудэркъым» («Награда наша героя») (каб.яз.) (12+)

21.10 «Ачыкъ дерс» («Открытый урок») (балк.яз.) (12+)

21.40 «Новости 1КБР». Информационная программа (16+)

Шабат кюн, хычауман ай, 25

1 КАНАЛ

06.00 Телеканал «Доброе утро. Суббота»
09.00 «Улицы и улочки» (12+)
09.45 «Слово пастыря» (0+)

РОССИЯ 1

05.00 Утро России. Суббота
05.35 «По секрету всему свету»

ТВЦ

06.15 «Православная энциклопедия» (6+)
06.40 Д/ф «Святые и близкие. Иоанн Кронштадтский» (16+)

ТВЦ

07.20 Х/ф «РОЗА ПРОЩАЛЬНЫХ ВЕТРОВ» (16+)
09.00 Х/ф «ЗАБЕРИ МЕНЯ К СЕБЕ» (16+)

ОТР

06.00 «Детский мир». Познавательная-развлекательная программа (6+)

08.20 «Поедем, поедим!» (16+)
09.20 «Едим дома» (16+)

СТРАНАЛ

12.00 «Квартирный вопрос» (0+)
13.00 «Основано на реальных событиях» (16+)

ОТР

06.00 «Детский мир». Познавательная-развлекательная программа (6+)

Емкуж (12+)
18.20 «Слово во славу». Памяти профессора, доктора филологических наук А. Шарданова (12+)

СТРАНАЛ

05.00 Т/с «УСЛОВНЫЙ МЕНТ-3» (16+)
08.10 Т/с «УСЛОВНЫЙ МЕНТ-5» (16+)

РОССИЯ К

06.30 «Библейский сюжет»
07.05 М/ф «Шайбу! Шайбу!». «Матчеванш». «Метеор на ринге»

ПРОГРАММА 1 КБР
06.00 «Время и личность» (12+)

07.20 «Гъуазэ» («Ориентир»). Мастера спорта по вольной борьбе Ислам и Беслан Куховы (каб.яз.) (12+)

07.50 «Лыгъэ шалпэ лы икълудэркъым» («Награда наша героя») (каб.яз.) (12+)

08.15 «Ачыкъ дерс» («Открытый урок») (балк.яз.) (12+)

08.45 «Къылманла айтханлай...» («Так сказали мудрецы») (балк.яз.) (12+)

17.00 «О зном и о небесном»
17.20 «Легенда о девятизвостом льстеце». Спектакль Русского государственного театра им. М. Горького (12+)

18.10 «Шоу, покоряющее сердца». Ансамбль танца «Казань». Часть первая (12+)

19.15 «Имена в истории народа». Дневник фестиваля, посвященного 170-летию со дня рождения поэта, певца-сказителя Б. Пачева (12+)

19.50 «Къуэуэуэм телуэуэм» («Служение владыке») (каб.яз.) (12+)

20.20 «Уэрэд шауэсыр». «О чем спелят песни»). Майя Шидгува (каб.яз.) (12+)

21.00 «Республикэм шыкъыбархэр». Информационная программа (каб.яз.) (16+)

КъМР-де Россей радио

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20 мая
07.10 «С утра пораньше». Информационно-музыкальный канал (каб., балк., русс. яз.)

КАВКАЗСКОЕ ВОЙНЫ
07.10 «С утра пораньше». Информационно-музыкальный канал (каб., балк., русс. яз.)

08.10 «Кабарда: история, факты и предания». Часть 2 (каб. яз.)
08.40 «Лица эпохи». Далхат Маммеве(балк. яз.)

13.25 «Фронтowymi дорогами»
13.45 «Антология: XX век» (каб. яз.)
15.25 «Самое время»

18.30 «Спортивная мельница»
18.45 «Читаем вместе» (каб. яз.)
СУББОТА, 25 мая
10.10 «Зори Кавказа». Объединенный радиожурнал

Сюймеклик эмга хурметлик

Быйыл Юйорню халкыла аралы кюно «Юйорню ырахматлыгы» деген чакырыу бла этгенди. Аны энчи белгиси да барды: жашил төгөркени ичинде жюрек, кызыл бла ызылан. Ол сюймеклик, ангылашынуулук, хурметлик болган юйорню белгисиди.

сып болган жерди. Мен анда башхалагга кыйгырыгга, кыйын болумлада болушурга юйренеме,-дейди Назир бизни бла ушакыда. Бир кыш болурга оноу этген

жаш бла кызы бир бирлерине болушурга, ангыларга, кел кетюрюрге керекдиде, деп тулу ийнанай Назир. Ол ой бийчеси Марина бла уа кулук этген жеринде танышханды. Марина УФССП-ны Нальчикде бөлүмюно приставы болуп ишлейди.

Назирни бла Маринаны жаш юйорлерине эки жыл болады. Ала насыпты ата-анадыла – кеп болмай алагга жаш тууганды. «Бир бирни ангылагган, бир бирге тынгылаган бек маганалыды. Жаш өсе барганда анга не жумушда, иште да билеклик этеригибизни, бизге ышанырга боллугун сезерча этерге борчлубуз. Аны жашауу жарык болсун, кыдарында кыйынлыккага тубемесин, мамырлыккада өссүн», - дейди жаш ата

Назирни экиге айланган эгечи Черек районда суд пристав болуп ишлегенди. Аны формасын көрө, ол кезиуде 8-чи классда окугган жаш кеси да пристав болурга суйгенин

ангылайды. Кыйын жашау болумга тошгенлеге болушурга, тюзлюкно тохташдыргга онг бергени ючюн суйгенди бу кулуккуну.

Ведомствода Назир он жылга жууук ишлейди. Урунуу жолун Черек районда УФССП-ны бөлүмюнде башлаганды. Элбрус районда бөлүмюно башчысы орунбасарыны кулугунда ишлегенди. Ызы бла Управленианы бөлүмлеринден биринде тамата инспектор болганды. Ол ич службаны тамата лейтенанты деген чыннга жетгенди, ведомстволу саугала бла бир ненча кере белгиленгенди.

- Юйор жашауумда артыкда уллу магананы тутайды. Керти юйорню юлгюсю уа атам бла анамдыла. Ала бирге жашаганлы 35 жыл болады. Манга жашауда жол, усталык сайларга себептик этгендиде, буюн да юйретгенлей, болушханлай келедиде. Юйор бирге жыйылак, жашауум буюнда жарык, насыпты, тол болганын сеземе,-дейди ушакыбызны ахырында Назир.

ТИКАЛАНЫ Фатима
хазырлаганды.

Хунерлик

«Музыка насыпты халгга келтирген энчи дунияды»

Элбрус районда Гузиланы Дженнет кыатышмаган, бардырмаган бир маданият жумуш болмайды. Жыр айтууга, усталыкка да кылай келгенини юсонден болганды бизни аны бла ушакыбыз.

- Дженнет, сен музыканы бек сюесе, не ючюн? Андан санга не себептик келеди?

- Музыканы сюер ючюн, аны сезе билгире, эшитирге эм ангыларга керекди. Ол адамны насыпты халгга келтирген бир энчи дунияды дегге боллукма. Кыйгылыны унуттурган, огурулу кезден кыарата билген бир алапат сезимди. Кесим да аны ангылай билгеним ючюн, башхалагга да ол насыпдан юлюш этерге сюеме.

- Муратынга жетер ючюн, юлго болган, болушхан адамла уа кимледиле?

- Эки жанымдан апарларым музыка жаны бла фахмулула болгандыла. Анамы атасы Хабичланы Ахматны жашы Жамал а мени музыка жаны бла айнытууга уллу кыйын салганды. Кеси эски орус, кыазак, украин жырланы алапат билгенди. Сора манга да юйретип, аланы бирге жырлап турган эдик.

Сабийликден да школда иги окугганма, хар неге да терк юйрене эдим. Телевизорда керген концертлени арбазда сабийлени жыйып, алагга кергозтгенме. Алай бла музыкага сюймеклигим кыаты болганды, деп айталыкма.

Юлгом а баггалы устазым, РСФСР-ни халк артисткасы, СКГИИ-ни вокал искусстволаны кафедрасыны таматасы Наталья Гасташевады. Бу усталыкны тасхаларына кез ачдыралганды десем, өтюрюк болмаз.

- Тырнауузга кыайтып келгенин не бла байламлы болганды?

- Атам музыкалы школга элтип жаздырганда, манга 6 жыл бола эди. Биринчи скрипкада, артада уа фортепианода согарга юйренгенме. Анда 8 жыл окугганма. Орта школну бошагандан сора, Искусстволаны Шимал-Кавказ институтуна академия жыр айтуу бөлүмюне кирген эдим. Анда 7 жыл окуп, Москвага Маданиятны эм искусстволаны кырал университетинде аспирантурага билимины андан ары өсдюрюр муратда барганма. Аны эки минг онбиринчи жылда бошаганма, педагогика илмуланы кандидатыма. Дагыда «Шоу-бизнесде менеджмент» деген ызда Управленианы кырал университетинде билим алып, усталыкка да ие болганма. Андан сора уа юйге кыайтхан эдим.

Билген усталыгыма уа жаш төлюно юйретип, тууган жеримде бир файдан тиесе сюйгенме. Хар адам да жашауунда кыайда айланса да, не жерледе окуса, ишлесе да, жашаууну бир кезиуде тууган жерине кыайтырга ишлейди. Ол баям, кыаны чакырыуу болур. Дагыда бизни жерли адамла ала арталыда башха тюрлюледиле. Мен кесими юйюмде насыпны сеземе.

- Бусагатада сабийлени юйретесе. Кыалайды жаш төлюно бу жаны бла хунери?

- Жарсыуга, сабийлени араларында жырга уллу фахмулары болганла бек азыдыла. Алай бусагатада кеп окуучум барды, аланы итинилери уллуду. Аны себепли ала бла суйюп ишлейме. Кзуру жыр айтуудан сора да, кеслерин сахнада жюрюторге, бир бири ара-

чыгга барганларына кере, жашауда хайырлана билиуюбозно излейди заман. Алай, жангы амалланы хайырлана, кеси фахмууну тазалай сакылай билгире керекди.

- Сени насыпты этген зат бармыды?
- Бусагатада тутхан ишим жюрегиме бек хычуунду, кыаршыды. Мени оюмуна кере, адам итинсе, кереклисича кел, кюч да салса, хар умутуна да жеталыкыды. Сабийле бла ишлеу – жюрегими бусагатадагы илземеиди. Аланы сабырлыккада айнытуу эм маганалыды. Алай жашауда узаккы барган умутланы эталмайма. Жангы талпынуула келгире боллукдула, жангы атламла да. Хар зат да заманнга бла кыадарга бойсунады.

- Репертуарында асламында кыйсы жанрга таянаса?

- Музыканы кеп тюрлюсюне тынгылайма. Джазга, блюзга, рок музыкага, классикага эм госпелге да. Репертуарымы юсонден айтсам – миллет эм эстрада жырлардан рок бла джазга дер.

Эм алапат ишиме Ахматланы Любаны сзлерине жазылган блюз жырмы санайма. Зумакулланы Танзиляны сзлерине «Шауданчык» деген жыр а репертуарымы бийчесиди дегге боллукду.

- Жангы окуу жылга борчла белгилемисиз?

- «Сопрано» деген студиябызда юйренген сабийлерибизни умутлары, проектлери да кепдоле. Бу кюнде «Созвездие талантов» деген Халкыла аралы фестивалыны финалына кыатышып, андан беш 1-чи жер, бир 2-чи, бир да Гран-при алып келгенбиз. Жылыны ичинде кеп жерледе болганбыз. Былайда ата-аналагы ыспас этерге сюеме. Хар заманда да сабийлени кепторедиле, алагга билеклик этедиле. Сау болсунла!

Келе турган окуу жылга да кеп умутларыбыз бардыла. Жангы жырла жаздырырга, видеола да алдырырга. Улуу атламла эте, кесибизни райондан, республикадан тышында да тантыр муратыбыз барды. Аланы барысын да жашауга келтирсек, Аллах айбас, келип, бизни бла да кзуанчыбызны бөлүрбюз.

- Кеп болмай кесинги да саугалагандыла, ызы кылын болсун, алгышлайбыз!
- Сау болгуз! Артий дуния биригуно оноуу бла «Чыгармачы жаш төлюно сыйлы юйретуочусу» деген атха тийишли көргендиде. Быллай жетишимле тюз усталыкны сайлап, жашауда аруу ыз бла барганыма ийнандырадыла.

Ушакыны **ТЕМУККУЛАНЫ Асият** бардырганды.

Итинилук

Умутландыргган атламла

Кырчаланы Ислам Нальчикни 12-чи мектебини ючюнчо классыны окуучусуду. Карате бла эки жылны тренер Будайланы Казбекде юрешеди. Спортха уа аны анасы Кырчаланы Сакинат келтиргенди. «Казбек жетишимли каратечиди. Ол юйренирге сюйген сабийле-ни жыйганын билгенимде, мен да жашымы элгтенме. Ислам жарауаны жаратханды. Жарым жылдан сора акк бел бау алырга мардаланы бергенди, артада эришюлеге да кыатышып тебирегенди», - дейди ана.

Биринчиси каратени зендокай будо эм киокушны тюрлюлеринден Кыалабекланы Исмайлыны журметине кыралган турнир эди. Анда 30 килограммга дер аударлукка доммак майдал алганды. Бу кюнде уа Кыарачай-Черкесден «алтын» бла кыайтханды. Анда Ислам этат сержм бардырганды, аладан экисинде нокаут бла хорлаганды.

Жараулагга Ислам ыйыккыга юч-төрт кере барады, жууаплыды, спорт бла юреше, окууда да арта кыалмайды.

КУЛЧАЛАНЫ Зульфия.

Абайланы Асият. «Огъары Малкър».

Александр Янин. «Илхам».

Гранд-отельни башчысы Лариса Бабугоева жыл сайын бу төрели көрмюч республикабызда жашагъанлагъа бек магъаналыды, дегенди. КЪМР-ни Суратчыларыны биригиюню башчысы Жанна Канукова жангы ишлеге жыйылгъанланы эслерин бурганды эм шахарда жаланда музейден сора башха межмалада да профессионал суратчылары

Көрмюч

Къууандыргъан эмда сейрсиндирген суратла

Бу кюнде «Кавказ» къонакъ юйде «Жаз башы» деген көрмюч ачылганды. Аны баш темасы тиширюну дуниясыды.

Узеланы Лидияны иши.

ишлерине жер табылгъанына къууанган ачыкъ айтханды. Искусство бла къорешгенле болушлукъ керекди, бу къонакъ юйде туристле, кесибины адамларыбыз да суратланы сатып алыргъа боллукъдула. Көрмючде Александр Янинни суратчы тиширюу Анна Ермолаевагъа атагъан ишин энчи белгилерчады. Янин бек алгъа

Жанна Канукова бла Лариса Бабугоева.

художник эсинде-жюрегинде суратны къалай къурагъанын көргюзтгенди: къатында мёлекле учадыла, илхам саугъалайдыла, ишге кёллендиредиле. Битеу къараучула Янинни кесине жюрек ыразылыкъларын билдиргендиле. Көрмючде Абайланы Асиятны таулары да энчи жерни алгандыла. Огъары Малкърны жомакъ дунияча кереде Асият. «Малкърда бир жерден тепмей, ары-бери бурулуш, суратла этип турсанг, кеп заманны ишлериксе. Малкърны хар ташы, суулары, таулары суратчыны байлыгъыдыла», - дейди ол. Анна Ермолаева уа Шадуланы Еваны миллет кийимледе суратлагъанды. Ева КЪМКЪУ-ну дизайн колледжинде окуйду, журналистлеге берген интервьюсунда: «Харкюнлюк кийимибиз да быллай болурга боллукъду. Мен озгъан ёмюрледе ынналарыбызны сыфатларына бек бюсюртеме, жууукъ заманда миллет кийимледе окуугъа жюрюрюкме», - дегенди. Узеланы Лидия уа жибек къатапада ташла бла суратла ишлейди. Ташладан аriu гол къысым боллукъду деп, эсинге окъуна келтирген къыйынды. Лидия уа кимни да къуандырырча, сейрсиндирчирча ишле этеди.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Спорт

Биринчи жетишим

Кечеги хоккей лиганы чегинде бу кюнде Сочиде любительский хоккейден онюнюнчю битеуроссый фестиваль бардырылады. Ол юч жыл сан къауумда ётдюрюледди: 18, 40, 50. Анга къыралны 81 региондан 198 команда – 3900 спортчу – къатышаддыла. Битеу да 583 оюн ётерикди.

Бу зришууге «Нальчик» команда бешинчи кере барганды, быйыл спортчуларыбыз 50 жылдан таматаланы къауумларында сынашхандыла эм республикалы хоккейни тарыхында биринчи кере кюнюш майдал бла къайтахдыла. Биринчи жерни Краснодарны «Кубанын джентльменлери» къаууму алганды.

Экинчи жерге орналгъангыла

Невинномыск шахарда кикбоксинген «Хорламы кубогу» деген ат бла регионла аралы эришуу бардырылганды. Анга Краснодар эм Ставрополь крайладан, Къарачай-Черкесден, Къабарты-Малкърдан бла Къалмыкъ Республикадан 500-ден аслам спортчу къатышхандыла. Битеукоманда эсепде республикабыз экинчи жерде орналгъанды. Спортчуларыбыз эки кюнню ичинде 28 алтын, 16 кюнюш эмда 15 доммакъ майдал алгандыла. Энди уа ала Каспийскде Россейни биринчилигинде сермеширкидле. КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

УФСБ

Уну ташычуу къурагъангыла

Наркотиклени законсуз сатыу-алуугъа къажану излеу-тинтиу мадарланы толтургъан кезиуде РФ-ни ФСБ-сыны КЪМР-де Управлениясыны къуллукчулары ич ишле органланы келечилери бла бирге тыш къыралладан бирини эки инсандыны аманлыкчы ишлерин тыйгъандыла. Ала тыш къыралладан республикагъа наркотиклени ташыуу къурагъандыла. Законсуз сатыу-алуудан «мефедрон» уулу зат сыйырылганды, аны аууругу 178 граммгъа жетеди, деп билдиргендиле бизге УФСБ-ны пресс-службасындан. Чегем районну судю терсленгенле РФ-ни УК-сыны 30-чу статьясыны 3-ю кесегине, 228.1-чи статьясыны 4-ю кесегини «а» эм «г» пунктларына бузукълукъла этгенлерин тохташдырып, аладан бирини эркинлигин 11 жылгъа, экинчисини уа 9 жылгъа сыйырырга деген оноуну чыгарганды. Ол кючоне киргенди. Ала къаты низамлы колонияда тутулукъдула.

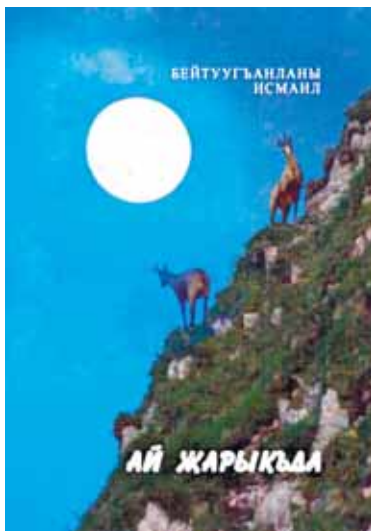
ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлагъанды.

Жангы китап

Тизгинлеринде — адамлыкъгъа махтау

Жаш поэт, РФ-ни Журналистлерини союзуно келечиси Байтуугъанланы Исмайылны «Ай жарыкъда» деген китабы басмаланганды. Ары талай жылны ичинде жазгъан назмулары киргендиле. Анда аны туугъан жерине сыймеклигин, жаш тёлуюно патриот сезимлерин къозгъагъан Ата журтун сюерге чакыргъан чыгъармаларын окъурга боллукъду. Ол тизгинледе адамлыкъ бир энчи хар не къыйынлыкны, терсликни да хорлагъан къарыуа ачыкъланады. Туугъан жерине сыймеклиги уа «Ышангма мен адамланы сёлзлерине», «Жашау», «Чегем», «Тау суула», «Бизни аскерчилеге» деген назмуларында бютюнда терен ачыкъланады. Поэт жаш эсе да, аны чыгъармаларына малкър адабиятны кесаматчылары бийик багъа бергендиле. «Аны назмуланы тизгени мени бек сейр этдиргенди. Ол хар сёзюне да жюреге бла ётдюргени эсленмей къалмайды. Назмуларында тау сууну баргъанын, чапыракъланы шуулдагъанларын, атланы чапханларын, тау чучурланы акъгъанларын да эшитирге болады», - дегенди КЪЧР-ни халкъ поэти Додулары Аскер. КЪМР-ни халкъ поэти Белпайланы

Муталип Исмайылны жашау хунерлигин белгилейди. «Белгили жазыучубуз Къулийланы Къайсын айтханлай, аллай хунер миллетибизге саугъа болады. Аны себепли аныча фахмугъа сакъ болурга керекди. Алай ол айнып, чагыш турур ючюн, аны усталыгын кюн сайын ёсдюрюрге тийишлиди, мындан ары жашауунда Къабарты-Малкърны адабиятында кесини энчи жерин алырча», - дегенди ол. Филология илмуланы доктору, КБНЦ РАН-ны Гуманитар институтуну къарачай-малкър адабият бёлуюноно таматасы Сарбашланы Алёна уа кесини чыгъармачлыкъ ишлеринде Исмайылны фахмулу, жаш поэтча белгилейди. КЪМР-ни маданиятыны сыйлы ишчиси Мусукаланы Сакинат: «Исмайыл Къулий ууну жерлисиди, анга ушап, ол да адабиятыбызгъа хайыр келтирир деп ышанама», - дегенди. Исмайылны бу биринчи китабы тойлодью. Ары дер аны «Атламан», «Ёр жол», «Игилик излей» деген жыйымдыкълары басмаланган эдиле. Назмула тизгинден сора да, Байтуугъан улу Сергей Есенинни, Михаил Салтыков-Щедринни, Али Шогенцуковну, Мустай Каримни, Алим Кешоковну, Коста Хетагуровну, Инна Кашежевану, Канта Ибрагимовну, Алауди Мусаевни,

Муса Джалильни, башха поэтлени чыгъармаларын да къарачай-малкър тилге кёлчоргенди.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

Учредительле: Къабарты-Малкър Республиканы Парламенти бла Правительствоу

Баш редактор
КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь),
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
ТРАМЛАНЫ Зукура,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приёмный — 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары — 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь — 40-28-97.
Секретариат — 40-93-62.
Корректорла, специалистле — 42-63-52.

Газет басмагъа эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкър регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.
Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - П 5893

Газетни басмагъа "КЪМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаланганды.
Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский орам, 5а

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Тикаланы Фатима - дежурный редактор, Кучукъланы Сафият, Кетенчиладны Зульфия - жууаплы секретарь орунбасарлары; Бийчеккуланы Жаннета (1,2-чи бетле), Ахматланы Люзаза (3,4-чо бетле), Гелъланы Валентина (9,12-чи бетле), Зезаланы Лида (10,11-чи бетле) — корректорла.

Тиражы 1772 экз. Заказ № 1021
Багъасы эркинди.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5
электронный почтагысы:
elbor_50@mail.ru